

Działania ZWiRWP Dolnego Śląska w maju 2020 r.

01.05 – miesięcznik PTTK „Na Szlaku” opublikował artykuł mjr zś Janusza FUKSY w dziale Sylwetki „Agaton Giller”. O skazanym na karną służbę wojskową na Syberii. Po służbie autor monografii „Polskie groby w Irkucku”. Badacz Zabajkala i Wschodniej Syberii. Po powrocie do kraju uczestnik powstania styczniowego. Giller pozostawił po sobie, oprócz dzieł opisujących Syberię Wschodnią i losy powstańców, także literaturę patriotyczną i historyczną, dotyczącą narodu, znaczących rodów i wybitnych postaci. W wielu swoich pracach używał pseudonimu Sulita. Wszedł do polskiej historii jako publicysta, historyk i pisarz, ale także jako polityk i działacz społeczny.

1 maja to tradycyjne Międzynarodowe Święto Pracy oraz 16. rocznica wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Dlatego we Wrocławiu przy ul. Sokolniczej przy monumencie upamiętniającym pamięć uczestników grupy antyfaszystowskiej OLIMP spotkali się przedstawiciel wrocławskiej lewicy. Mimo zagrożenia epidemicznego, by zapalić znicze stawili się m.in. przedstawiciele Związku Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego: sierż. zś Stanisław BOBOWIEC, sierż. zś Janusz GARDYNA, ppłk zś Janusz JURGAWKA i gen. zś Krzysztof MAJER. Przybyliśmy na zaproszenie SFWM - szkoda, że tak przy niewielkiej frekwencji.

02.05 – dobra pogoda sprzyjała przeprowadzeniu prac renowacyjnych Izby Pamięci Żołnierza Polskiego w Dzierżoniowie. Mimo kwarantanny w wyniku prac chor. zś Marka WOJCIECHOWSKIEGO i st. kpr. zś Marka ZATORSKIEGO orzeł piastowski jak nowy i lada tydzień zapraszamy do zwiedzenia wystawy.

03.05 - w 229. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3-go Maja delegacja Oddziału Powiatowego ZWiRWP w Lubinie, w osobach kpt. zs Jerzy SZCZEŚNIAK, por. zs Antoni PIOTROWSKI, por. zs Edward PIWOWARCZYK i ppor. zs Henryk RUSEWICZ, złożyła kwiaty pod pomnikiem marszałka Józefa Piłsudskiego, aby w ten sposób uczcić rocznicę tego historycznego wydarzenia. W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego obowiązującym w całym kraju i odwołaniem wszelkiego rodzaju imprez masowych, delegacja złożyła wiązanek kwiatów z zachowaniem wszelkich obowiązujących reguł i zaleceń władz sanitarnych.

04.05 – 92 lata skończył gen. bryg. Antoni SKIBIŃSKI, Wrocławianin z wyboru, do 1991 roku w czynnej służbie wojskowej m.in. dowódca 22 Pułku Artylerii w Sulechowie, dowódca 18 Brygady Artylerii w Bolesławcu, zastępca Dowódcy Śląskiego Okręgu Wojskowego ds. obrony terytorialnej i dowódca Garnizonu WP Wrocław, prezes WKS „Śląsk”. Dziś pomimo wieku nadal niezwykle aktywny jako członek Stowarzyszenia Polskich Artylerzystów, żywy świadek historii Sił Zbrojnych RP, człowiek wybitnie zasłużony. Często spotykamy z okazji świąt i rocznic wojskowych. Korespondencyjnie życzymy Generałowi kolejnych lat w zdrowiu i dobrej kondycji. A przy okazji informuję, że na wniosek Komendy Głównej Straży Ochrony Przyrody Jubilat został wyróżniony przez Stowarzyszenie Komitet Ochrony Miejsc Pamięci Narodowej w Zgorzelcu **Krzyżem Pamiątkowym 75-lecia Forsowania Nysy Łużyckiej**.

Apel Prezesa ZG ZWiRWP w związku z epidemią koronawirusa w Polsce

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

Od ponad dwóch miesięcy żyjemy w stanie epidemii. To był i jest bardzo trudny czas dla ogromnej większości Polaków. Nie wiemy, jaki długo ten stan będzie trwał i jakie będą skutki dla naszego życia osobistego, dla polskiej gospodarki. Zdaniem wielu specjalistów może on utrzymywać się jeszcze nawet dwa lata.

W tej sytuacji zwracam się do wszystkich członków z apelem, aby w tym trudnym czasie, każdy w miarę swoich możliwości, nie zapomniał o mieszkających w jego sąsiedztwie weteranach, kombatantach, rezerwistach Wojska Polskiego, członkach naszej organizacji. Bardzo proszę o to, aby udzielać im wsparcia.

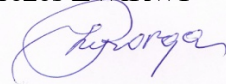
Pomoc jaką możemy okazać ma różny wymiar, ale jest tak samo cenna. Mogą to być przyniesione zakupy, wyniesienie śmieci, przyniesiona książka, ale równie cenna jest zwykła rozmowa telefoniczna, która pozwala pokonać poczucie samotności i podnieść na duchu.

Niezwykle ważne są inicjatywy podejmowane dotychczas dla weteranów, rezerwistów Wojska Polskiego, przez żołnierzy, harcerzy, strzelców, uczniów - wolontariuszy.

Bardzo proszę, aby zarządy oddziałów, prezesi kół wykazali się szczególną troską o naszych członków, niezmiennie udzielali pomocy i wsparcia. Pomagali zwracać się o pomoc do odpowiednich instytucji, występowali o wsparcie finansowe do Fundacji Pomocy Weteranom Ludowego Wojska Polskiego itd.

Z życzeniami dobrego zdrowia.

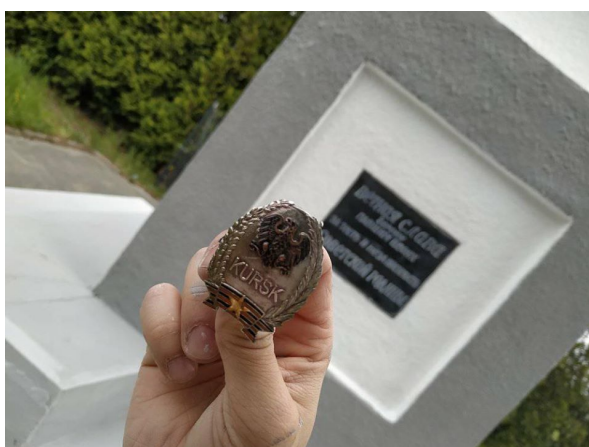
Prezes ZWiRWP

 płk dr Wiesław Korga

Warszawa 5 maja 2020 r.

Na Dolnym Śląsku wytyczono szlak przemarszu 2 Armii Wojska Polskiego. Stan pomnika 7 Dywizji Piechoty w Grzymalinie sprawdził nasz działacz związkowy i turysta sierż. zs Stanisław BOBOWIEC.

06.05 – kol. Marek ZATORSKI zrealizował kolejny projekt historyczny, którego celem było wyremontowanie pomnika/nagrobka poległych w 1945 roku, żołnierzy Armii Czerwonej w wsi Garncarsko k/Sobótka na Dolnym Śląsku. W ubiegłym roku wraz ze Stowarzyszeniem KURSK pomnik odzyskał swój blask.

07.05 - „Wiadomości Lubińskie” zamieściły w cyklu Zabytki Gminy Wińsko, artykuł por. zs Henryka RUSEWICZA „Krzelów kościół parafialny pw. św. Marcina”.

08.05 – z zachowaniem środków bezpieczeństwa gen. zs Krzysztof MAJER zaproponował związkom kombatanckim i żołnierskim uczczenie Dnia Zwycięstwa. Spotkaliśmy się w południe na Cmentarzu Żołnierzy Polskich we Wrocławiu. Przypomniął ofiarę przelanej krwi żołnierza polskiego na wszystkich frontach II wojny światowej. Podziękował za dotychczasową działalność na rzecz popularyzacji tradycji i historii Wojska Polskiego oraz wręczył odznaczenia, które otrzymali: **Złoty Krzyż Strzelecki** mjr ds Henryk JAGINTOWICZ, **Krzyż Pamiątkowy 75-lecia Forsowania Nysy Łużyckiej** ppłk mgr Jerzy LESICKI oraz akty mianowania na strzeleckie stopnie sierżanta: plut. zs Stanisław BOBOWIEC i plut. zs Janusz GARDYNA.

Następnie delegacje: Stowarzyszenia Kombatantów Misji Pokojowych ONZ, Związku Weteranów i Rezerwistów WP, Związku Strzeleckiego „Strzelec” RP oraz Komunistycznej Partii Polski złożyły kwiaty i zapaliły znicze pod pomnikiem. Przekazał propozycję prezesa Zarządu Dolnośląskiego Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód kpt. zs Andrzeja MORDELA, abyśmy spotkali się 9 maja br. o godz. 15.00 na Cmentarzu Oficerów Radzieckich przy ul. Karkonoskiej we Wrocławiu.

Przed naszymi delegacjami wieńce i wiązanki kwiatów złożyli pod pomnikiem przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, wojska, Światowego Związku Żołnierzy AK i IPN.

Warto podkreślić, że z dniem 08.05.2020 r. komendant Związku Strzeleckiego „Strzelec” RP marsz. zs inż. Stanisław CHOMKO na wniosek Dowódcy Okręgu Dolnośląskiego gen. zs Krzysztofa MAJERA rozkazem nr 4 mianował na stopnie strzeleckie: **podpułkownika** mjr zs doc. dr med. Wiktor PIOTROWSKI – Jawor, mjr zs mgr Ryszard LEPAROWSKI – Zgorzelec, **majora** kpt. zs dr inż. Józef SOWA – Wrocław, **kapitana** por. zs mgr Krzysztof PATRZEK – Jawor, **porucznika** ppor. zs Romuald JANZ – Jawor, ppor. zs mgr Mieczysław LESZCZYŃSKI – Złotoryja, ppor. zs Józef PAŹDZIOR – Jawor, ppor. zs mgr Henryk RUSEWICZ – Lubin, **podporucznika** prof. dr hab. Andrzej MAŁKIEWICZ – Wrocław, chor. zs Marek WOJCIECHOWSKI – Dzierżoniów. Otrzymaliśmy też przyznane rozkazem nr 2 z 25.03.2020 r. odznaczenia: **Złoty Krzyż Strzelecki** – ppłk zs mgr Wilhelm KASPERSKI – Lubin, ppłk zs mgr Jerzy KORWIN MAŁACZYŃSKI – Strzelce Opolskie, kpt. zs mgr Henryk PAWŁOWSKI – Złotoryja, por. zs Antoni PIOTROWSKI – Lubin, por. zs Edward PIWOWARCZYK – Lubin, ppłk zs Michał SABADACH – Uniejowice, kpt. zs Jerzy SZCZEŚNIAK – Lubin, płk mgr Aleksander ZUBALSKI – Wałbrzych, ppłk zs mgr Bogdan BEZEG – Jawor, mjr ds Henryk JAGINTOWICZ – Wrocław, ppłk zs Ludwik NOWACKI – Wrocław kpt. zs Zbigniew SZPARKOWSKI – Rudna, st. chor. szt. Jerzy SZUL, **Brązowy Krzyż Strzelecki** – st. chor. szt. Waldemar NIEDZWIECKI – Wrocław, sierż. zs Marek DZIADOSZ – Wrocław. **Złoty Medal Za Zasługi dla „Strzelca”** - por. zs Jan WOŹNICZAK – Złotoryja. Jednocześnie poinformował, że ze względu na stan epidemiologiczny przesuwając czerwcowy termin zjazdu krajowego.

Fotorelacja również na <https://www.wojsko-polskie.pl/3brt/articles/aktualnosci-w/2020-05-08z-75-rocznica-zakonczenia-ii-wojny-swiatowej/>

Przedstawiciele Koła Miejskiego ZWiRWP ppor. zs Marek WOJCIECHOWSKI i st. kpr. zs Marek ZATORSKI wraz z burmistrzem miasta Dzierżoniów Dariuszem KUCHARSKIM oraz przedstawicielami władz miejskich, uczcili 75. rocznicę zakończenia II wojny światowej w Europie. Zapalając znicze i składając wiązanki kwiatów upamiętnili bohaterstwo ludzi tamtych lat.

Punktualnie o godz. 12.00 przed pomnikiem Poległych za Ojczyznę na wzgórzu Zamkowym w Lubinie odbyła się skromna uroczystość złożenia kwiatów z okazji 75. rocznicy Zwycięstwa nad faszysmem i zakończenia II wojny światowej w Europie. W uroczystości udział wzięła delegacja Powiatowego Oddziału ZWiRWP w Lubinie w składzie: kpt. zs Jerzy SZCZEŚNIAK, por. zs Antoni PIOTROWSKI, por. zs Edward PIWOWARCZYK i por. zs Henryk RUSEWICZ. Ponadto wiązkę kwiatów złożył Tymoteusz MYRDA – Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego i Radny Sejmiku Dolnośląskiego.

W Pieńsku złożone zostały kwiaty i zapalone znicze na Placu Wolności pod pomnikiem Poległych za Ojczyznę oraz przy pomniku i kwaterach Polskich Żołnierzy Września 1939 r. - jeńców wojennych zmarłych w pieńskim lazarecie w czasie wojny.

Następnie w Urzędzie Miasta i Gminy Pieńsk Prezes Społecznego Komitetu Ochrony Miejsc Pamięci Narodowej w Zgorzelcu oraz Zarządu Powiatowego Związku Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego w Zgorzelcu ppłk zs Ryszard LEPAROWSKI – w asyście Burmistrza Miasta i Gminy Pieńsk Jana MAGDY wręczyli weteranowi II wojny światowej ppor. Stanisławowi CIEPLECHOWICZOWI *Pamiątkowy Krzyż 75-lecia Forsowania Nysy Łużyckiej* oraz bukiet kwiatów.

Krzyż przyznany został również dawnemu mieszkańcowi Żarek Średnich, kombatanowi 2 Armii WP ppor. Grzegorzowi WASKOWSKIEMU oraz Prezesowi Ostrowskiej Grupy Rekonstrukcji Historycznych Bartoszewi LISIAKOWI, za szczególne zaangażowanie w organizację na terenie Powiatu Zgorzeleckiego wydarzeń upamiętniających dzieje 2 Armii WP. Z uwagi na obecny stan epidemiologiczny oraz wiek jednego z wyróżnionych nie mogli

oni osobiście przybyć do Pieńska. Przyznane im odznaczenia zostały przekazane na ręce Burmistrza MiG Pieńsk i dotrą do wyróżnionych w stosownym czasie.

09.05 – z inspiracji prezesa Zarządu Dolnośląskiego Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód kpt. zs Andrzeja MORDELA, zachowując warunki epidemiologiczne spotkaliśmy się na Cmentarzu Oficerów Armii Radzieckiej przy ul. Karkonoskiej we Wrocławiu. Otwierając spotkanie gen. zs Krzysztof MAJER przywitał członków Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód, Związku Weteranów i Rezerwistów WP, Związku Strzeleckiego „Strzelec” RP i Komunistycznej Partii Polski. Okolicznościowe wystąpienie wygłosił prof. dr. hab. Zbigniew WIKTOR. Prezes Krzysztof MAJER przekazał pozdrowienia i życzenia świąteczne, otrzymane telefonicznie od Ivana KOSONOGOVA, Konsula Generalnego Federacji Rosyjskiej w Poznaniu.

Podziękował za aktywność w popularyzowaniu historii i tradycji Wojska Polskiego oraz kultywowania braterstwa wojennego wręczając *akty mianowania na stopnie strzeleckie*: majora kpt. zs dr inż. Józefowi SOWIE i podporucznika chor. zs Markowi WOJCIECHOWSKIEMU, a *Złoty Krzyż Strzelecki* st. chor. szt. Jerzemu SZULOWI oraz *Krzyż Pamiątkowy 75-lecia Forsowania Nysy Łużyckiej* mł. chor. Waldemarowi NIEDŹWIEKIEMU. Prezes Koła Miejskiego ZWiRWP w Dzierżoniowie st. kpr. zs Marek ZATORSKI przekazał nam pozdrowienia z Moskwy od płk inż. Konstantego ROKOSSOWSKIEGO oraz wręczył kol. Krzysztofowi MAJEROWI „zaległy” medal pamiątkowy 100-lecia Odzyskania Niepodległości i Związku Inwalidów Wojennych RP w Dzierżoniowie. Złożyliśmy kwiaty i zapaliliśmy znicze przed glorieta, która jest nadal w stanie renowacji. Warto podkreślić, że w trakcie naszego spotkania podchodzili anonimowi Wrocławianie z dziećmi i składali kwiaty przed mauzoleum.

Wcześniej na Cmentarz Żołnierzy Armii Radzieckiej na Skowroniej Górze we Wrocławiu udał się ppłk zS mgr Janusz JURGAWKA, szef Szkolenia Dolnośląskiego Okręgu Strzeleckiego wraz z żoną Zofią. Oddał hołd poległym zdobywcom *Festung Breslau*. Odwiedził też pobliskie groby naszych zmarłych przyjaciół: ppor. zS Niny PACZOSY i mjr Mariusza SZCZEPAŃSKIEGO. Przypomnił też ślady wojenne na ścianach budynków osiedla.

14.05 - „Wiadomości Lubieńskie” zamieściły w cyklu Zabytki Gminy Wińsko, artykuł por. zS Henryka RUSEWICZA „Małowice kościół parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny” oraz relację z obchodów Dnia Zwycięstwa.

Kwiaty w rocznicę

■ 8 maja, w rocznicę zakończenia II wojny światowej w Europie, starosta powiatu lubińskiego Adam Myrda oddał hołd, tym, którzy zginęli broniąc ojczyzny i wolności.

8 maja 1945 roku zakończyła się II wojna światowa w Europie.

Nazistowskie Niemcy podpisały bezwarunkowy akt kapitulacji, który

definitywnie zakończył działania wojenne.

W tym roku obchodów rocznicy tego wydarzenia ze względu na epidemię koronawirusa nie było. Przedstawiciele samorządów i instytucji indywidualnie składali kwiaty pod tablicami pamięci.

— Naszym obowiązkiem jest zadbać o to, aby pamięć o bohaterach przetrwała, a ich patriotyzm i miłość do Ojczyzny była naśladowana przez młode pokolenia

— napisał na swoim Facebooku starosta Adam Myrda.

Oprócz starosty kwiaty w Lubinie złożyli również m.in. członek zarządu województwa dolnośląskiego Tymoteusz Myrda oraz przedstawiciele Związku Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego.

WON

Kol. mjr z s dr inż. Janusz FUKSA opracował kolejny 45-y tomik naszego cyklu wydawniczego „*Badacze bezkresnej ziemi*” o polskich zesłańcach syberyjskich, którzy stali się znanymi badaczami i podróżnikami. Praca została też wysłana do wszystkich naszych członków i przyjaciół drogą elektroniczną.

Spis treści

Wstęp – II
Benedykt Dybowski – 1
Aleksander Czekanowski – 4
Jan Czerski – 6
Wiktor Godlewski – 8
Mikołaj Witkowski – 10
Zygmunt Węglowski – 12
Leopold Niemirowski – 15
Hektor Bildziukiewicz – 16
Józef Kowalewski – 18
Julian Talko-Hryncewicz – 20
Agaton Giller – 23
Stanisław Zaleski – 25
Wacław Sieroszewski – 27
Edward Piekarski – 29
Sergiusz Jastrzębski – 31
Adam Szymański – 33
Mikołaj Witaszewski – 35
Jan Stróżecki – 36
Leonard Jaczewski – 38
Konstanty Wołosowicz – 39
Kazimierz Grochowski – 41
Michał Jankowski – 42
Bronisław Piłsudski – 44
Leon Hryniewicz – 47
Samson Nowacki – 50
Adam Kamiński-Dłużek – 51
Ludwik Sienicki – 53
Jan Kozyriewski – 54
Józef Kopeć – 57
Maurycy Beniowski – 59

ZWIĄZEK WETERANÓW I REZERWISTÓW
WOJSKA POLSKIEGO
DOLNOŚLĄSKI ODDZIAŁ
WOJEWÓDZKI
imienia 2 Armii Wojska Polskiego

Janusz Fuxa

BADACZE BEZKRESNEJ ZIEMI

WROCŁAW, 2020

Wydano staraniem Zarządu Dolnośląskiego
Związku Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego
imienia 2 Armii Wojska Polskiego
Czterdziesty piąty tomik
w historycznym cyklu wydawniczym
Autor: kpt. dr inż. Janusz Fuxa
Nakład: 100 egz. (w wydaniu cyfrowym i papierowym)

18.05 – 76. lat temu jednostki 2 Korpusu WP gen. Władysława Andersa, zdobyły ruiny klasztoru Benedyktynów na Monte Cassino, przełamując niemiecką obronę utorowały drogę aliantom na Rzym. Z tej okazji członkowie ZWiRP i Związku Strzeleckiego „Strzelec” RP

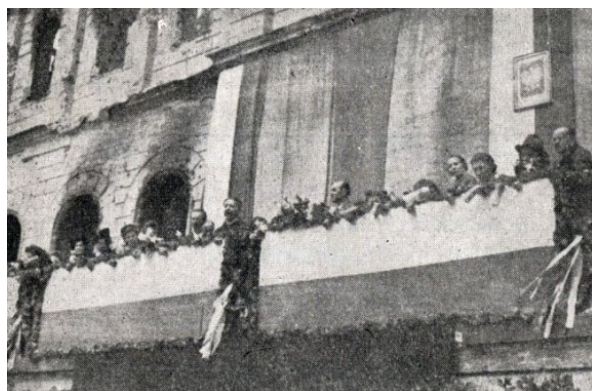
kpt. zs Jan WOŹNICZAK, por. zs Waldemar CHABIOR i por. zs Mieczysław LESZCZYŃSKI spotkali się na cmentarzu w Złotoryi przy grobie uczestnika bitwy, żołnierza 3 Dywizji Strzelców Karpackich Stefana MŁYNCZAKA. Symbolicznie uczcili pamięć wszystkich żołnierzy zapalając znicze na jego mogile.

20.05 - Burmistrz Miasta i Gminy Pieńsk Jan MAGDA wręczył **Krzyż Pamiątkowy 75-lecia Forsowania Nysy Łużyckiej** przyznany kombatanowi 2 Armii WP ppor. Grzegorzowi WAŚKOWSKIEMU, mieszkańcowi Żarek Średnich, za szczególne zaangażowanie w organizację na terenie Powiatu Zgorzeleckiego wydarzeń upamiętniających dzieje 2 Armii WP. Dekoracja odbyła się w ramach Uroczystości związanych z 75. rocznicą Dnia Zwycięstwa, która niestety ze względu na obecną sytuację musiała odbyć się w bardzo wąskim gronie i przy zachowaniu niezbędnych środków ostrożności.

26.05 - odbyła się uroczystość patriotyczno-religijna z okazji 75. rocznicy Defilady Zwycięstwa żołnierzy 10 Dywizji Piechoty z 1945 r. na Placu Wolności we Wrocławiu. Uroczystość otworzył i prowadził gen. zs płk WP Krzysztof MAJER prezes Zarządu Dolnośląskiego Związku Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego oraz dowódca Okręgu Dolnośląskiego Związku Strzeleckiego „Strzelec” RP.

Odśpiewaliśmy hymn państwowy. Prowadzący przywitał zgromadzonych, a szczególnie zaproszonych przedstawicieli i delegacje: 10 Wrocławskiego Pułku Dowodzenia – ppłk Marka JAŻDZEWSKIEGO, zastępcę dowódcy i mjr Mieczysława BŁAŻEJEWSKIEGO, szefa sekcji wychowawczej, Komendę Garnizonu WP – mł. chor. Zdzisława SMAGĘ, kapelanów wojskowych: ks. dziekana ppłk Sławomira FONFARE, ks. kpt. Maksymiliana JEZERSKIEGO i ks. prot. Grzegorza CEBULSKIEGO, Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych RP oraz Towarzystwa Wiedzy Obronnej – płk dr Władysława TKACZEWA, Związku Inwalidów Wojennych RP – płk Wojciecha OLENDERKA i por. Józefa DYMALSKIEGO, Zrzeszenia Weteranów Działań Poza Granicami Państwa – płk Ryszarda WOŹNIAKA i płk Zbigniewa ADAMSKIEGO, Związku Żołnierzy Batalionów Chłopskich – mjr Jana PALUCHNIAKA, Związku Żołnierzy WP – płk Adolfa SITARZA, Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód – prof. dr hab. Andrzeja MAŁKIEWICZA, Sojuszu Lewicy Demokratycznej – Władysława SZYMAŃSKIEGO, Komunistycznej Partii Polski – prof. dr hab. Zbigniewa WIKTORA, Związku Weteranów i Rezerwistów WP i strzelców: Dolny Śląsk – ppłk dr Józefa FRĄCZKA i mjr zs dr hc Janusza FUKSĘ, Wrocław – mjr ds Henryka JAGINTOWICZA i Krystynę SZUL, Głogowa – mjr zs Jerzego NAGODE, Lubina – por. zs Antoniego PIOTROWSKIEGO i por. zs Edwarda PIWOWARCZYKA, Rudnej – kpt. zs Zbigniewa SZPARKOWSKIEGO, Jawora – kpt. zs Krzysztofa PATRZEK i por. zs Romualda JANZA oraz córkę chrzestnej sztandaru związkowego kpt. Moniki STRĄCZEK – Danutę WOJCIECHOWSKĄ.

Prowadzący wygłosił wystąpienie okolicznościowe „26 maja 1945 r. we Wrocławiu na dzisiejszym placu Wolności odbyła się defilada z udziałem żołnierzy 10 Dywizji Piechoty 2 Armii Wojska Polskiego, którzy wracali z frontu. Decyzję o zorganizowaniu uroczystej defilady podjął 2 dni wcześniej prezydent miasta dr Bolesław Drobner, który uzyskał z Dowództwa 2 Armii WP informację, że jedna z jej dywizji chce przyjechać do Wrocławia. Z tej okazji Drobner wydał odezwę do mieszkańców miasta zapowiadającą powitanie żołnierzy generała Świerczewskiego. Ciekawostką jest, że w trakcie przygotowań do defilady

i prac z nią związanych Drobner wraz z grupą swoich współpracowników odwiedził Ratusz Wrocławski gdzie natrafiono na insygnia oraz znaleziono kilkadziesiąt flag i proporców hitlerowskich. Poza przybyłą na apel prezydenta grupą polskich mieszkańców miasta obecni byli jego władarze, kolejarze wrocławscy i straż obywatelska. Spontanicznie powitano polskich żołnierzy. Drobner odebrał w trakcie manifestacji patriotycznej poprzedzającej defiladę raport od dowódcy dywizji, a następnie wygłosił przemówienie, którego fragment cytuję: „Przecieram oczy i nie wierzę, że na dawnym Schlossplatzu może stać Wojsko Polskie, że możemy śpiewać „Jeszcze Polska nie zginęła”, że mogę mówić w imieniu Rządu Polskiego, a jednak jest to faktem. Stało się to dzięki bohaterstwu Armii Czerwonej, która w walkach o Wrocław poniosła duże ofiary”. Po Drobnerze głos zabrali rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Stanisław Kulczyński oraz Komendant Wojenny we Wrocławiu pułkownik Liapunow. Po przemówieniach przez plac przedefilowała polska piechota, lekka artyleria i kawaleria. Przed kawalerią właśnie na trasę przemarszu wyskoczyło jak pisze Drobner kilku „chłopców malowanych” i rzuciło pod końskie kopyta ponad czterdzieści flag i proporców ze swastykami. To zrobiło wielkie wrażenie. Choć dziś zabrzmiałoby to patetycznie nie zmienia to w niczym faktu, że była to pierwsza defilada Wojska Polskiego we Wrocławiu. Stała się symbolem powrotu piastowskiego Wrocławia do Polski.

Może kilka słów o miejscu w którym się znajdujemy. Przez kilka lat po wojnie przez plac prowadziła tymczasowa linia kolejowa w kierunku dworca Świebodzkiego, służąca do wywozu gruzu i cegieł do Warszawy. W latach 60. i 70. urządzano na nim w maju coroczny kiermasz książki. Przez kilka lat po 1989 r. plac był terenem dzikiego targowiska, które zlikwidowano dopiero po 10 latach. Wykorzystywany bywał też do urządzania bezpłatnych koncertów pod gołym niebem, a na początku XXI wieku istniał tutaj betonowy skatepark, który zlikwidowano po śmiertelnym wypadku w 2005 r. Gdy rozpoczynano budowę Narodowego Forum Muzyki uszkodzeniu uległa wykonana z piaskowca tablica pamiątkowa. Po naszej interwencji Firma AKME wykonała replikę w granicie, która zaginęła. Dopiera kolejna tablica trafiła na miejsce w którym się dziś spotykamy i mam nadzieję spotykać się w kolejnych latach”.

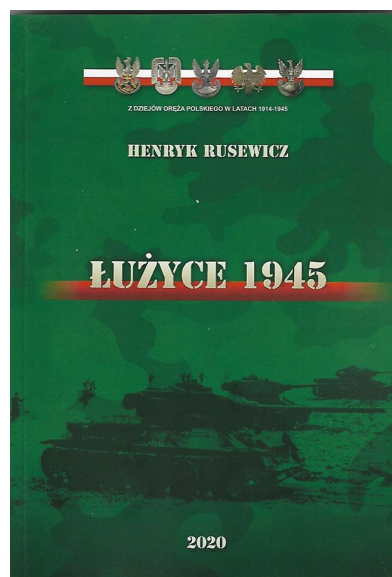

Uroczystość stała się okazją do podziękowania za aktywność społeczną, zwłaszcza w popularyzacji tradycji i historii Wojska Polskiego. **Akty mianowania na stopnie strzeleckie** odebrali: **kapitana** - por. zs Krzysztof PATRZEK, **porucznika** – ppor. zs Henryk RUSEWICZ, **podporucznika** – prof. Andrzej MAŁKIEWICZ, **kombatancką Odznakę Związkową „Polska Niepodległa 1918”** - mjr zs Jerzy NAGODA, **Złoty Krzyż Strzelecki** - por. zs Antoni PIOTROWSKI, kpt. zs Zbigniew SZPARKOWSKI i por. zs Edward PIWOWARCZYK, **Brązowy Krzyż Strzelecki** – mł. chor. Waldemar NIEDŹWIECKI, **Brązowy Krzyż Za Zasługi dla ZWiRWP** – kpr. zs Regina PRZECZOWSKA, **Krzyż Pamiątkowy 75-lecia Forsowania Nysy Łużyckiej** – st. chor. szt. Jerzy SZUL.

Część oficjalną zakończyła modlitwa ekumeniczna kapelanów wojskowych katolickiego, prawosławnego i ewangelickiego w intencji uczczenia pamięci poległych żołnierzy na wszystkich frontach i Polaków zamordowanych w czasie II wojny światowej. Po złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy pod tablicą pamiątkową przejmująco zabrzmiała melodia „Cisza”. Prowadzący podziękował Komendzie Garnizonu WP za pomoc w organizacji uroczystości, dowództwu 10 Wrocławskiego Pułku Dowodzenia za zapewnienie wojskowej asysty honorowej, Orkiestrze Reprezentacyjnej Wojsk Lądowych za skierowanie sygnalisty i werblisty, a Oddziałowi Żandarmerii Wojskowej za skierowanie patrolu interwencyjnego. Zostały wręczone wszystkim uczestnikom spotkania okolicznościowe karty pocztowe wykonane w/g pomysłu sierż. zs Stanisława BOBOWCA i por. Jerzego HERMANA. Swoją inaugurację miała też książka autorstwa kol. Henryka RUSEWICZA pt. „ŁUŻYCE 1945”, napisana przystępnym językiem, bogato ilustrowana i licząca 288 stron, a wydana pod patronatem honorowym Zarządu Dolnośląskiego ZWiRWP im. 2 Armii WP.

27.05 – odbyło się pożegnanie zmarłego por. Henryka KURYŁOWICZA. Msza i egzekwie odbyły się w kościele pw. Najświętszej Marii Panny w Wałbrzychu. Pogrzebowi towarzyszyły sztandary, w tym sztandar ZWiRWP, a delegacja na czele z prezesem płk Aleksandrem ZUBALSKIM, na cmentarzu Wałbrzych Piaskowa Góra.

Kol. Henryk KURYŁOWICZ urodził się 19.01.1938 r. w m. Krasna w ZSRR i w Armii Radzieckiej odbył służbę wojskową. Wraz z rodziną był późnym repatriantem Dolnego Śląska. W 2014 r. zaangażował się w działalności programowo-organizacyjnej Oddziału Miejskiego ZWiRWP im. WOP w Wałbrzychu.

28.05 – w przeddzień Dnia Weterana członkowie zaprzyjaźnionego z nami koła nr 5

Stowarzyszenia Kombatantów Misji Pokojowych ONZ: Lucyna OSUCH-OSTASZKIEWICZ, Katarzyna OSTASZKIEWICZ-NOWICKA, Jan DRAJCZYK i Jerzy LESICKI rozpoczęła składać kwiaty i zapalać znicze na mogiłach położonych na cmentarzu przy ul. Osobowickiej we Wrocławiu: por. Roberta MARCZYŃSKIEGO, st. chor. sztab. Stanisława ŁAPETY i st. chor. Władysława NIŻNIKA. Wrocławskie Koło Stowarzyszenia Kombatantów Misji Pokojowych ONZ opiekują się 21 mogiłami swoich zmarłych i poległych przyjaciół uczestników misji pokojowych lub działań poza granicami państwa. Każda z tych mogił oznaczona jest nagrobnym emblematem „Gołąbka Pokoju”. Co roku niestety tych mogił przybywa. Wrocławscy peacekeeperzy spoczywają na pięciu nekropoliach.

29.05 – w Ratuszu wrocławskim odbyło się spotkanie delegacji koła nr 5 SKMPONZ z prezydentem Jackiem SUTRYKIEM, który m.in. powiedział „Dziś ważne święto dla środowisk kombatanckich i wojskowych – Dzień Weterana Działań poza Granicami Państwa, a także Międzynarodowy Dzień Uczestników Misji Pokojowych ONZ. Dlatego było mi niezmiernie miło spotkać się z członkami Wrocławskiego Stowarzyszenia Kombatantów Misji Pokojowych ONZ. W czasie, gdy nasze kontakty są mocno ograniczone, jeszcze bardziej chcemy podziękować za Waszą odwagę, poświęcenie oraz bezinteresowną pomoc, które niejednokrotnie okazaliście. Dziękuję również bardzo serdecznie za srebrny medal za zasługi dla SKMP ONZ....”.

Po serdecznym spotkaniu delegacja „niebieskich beretów” w Kościele Garnizonowym - Bazylice pw. św. Barbary złożyła wiązankę kwiatów pod tablicą ku czci weteranów misji pokojowych ONZ.

Następnie udano się z delegacją 10 Wrocławskiego Pułku Dowodzenia do nekropolii we wrocławskich Marszowicach. Znicze zapalono na mogiłach oznaczonych emblematem nagrobnym „Gołąbka Pokoju”: kpt. Stefana KŁYSA, st. chor. sztab Mariana FURMANA, st. chor. sztab. Grzegorza CZERWIKĄ, st. chor. sztab. Franciszka CIOCHONIA i sierż. Mariana SZYMAŃSKIEGO. Oddano hołd uczestnikowi Misji na Wzgórzach Golan st. chor. sztab. Franciszkowi ZABAWIE, który spoczywa na cmentarzu w Jerzmanowie. Znicz z emblematem „Weteran Misji Pokojowej ONZ” zapłonął także w Obornikach Śląskich na mogile st. szer. Jacka BOGUSŁAWSKIEGO – uczestnika misji w Kambodży.

W warszawskich obchodach święta „niebieskich beretów” wzięła też udział delegacja Zrzeszenia Weteranów Działań Poza Granicami Państwa m.in. z Wrocławia koledzy Jerzy BANACH i Jarosław WIKIERA, gdzie spotkali gen. broni dr Mirosława RÓŻAŃSKIEGO.

30.05 – członkowie wrocławskiego Koła Stowarzyszenia Kombatantów Misji Pokojowych ONZ oddali hołd kolejnym weteranom, którzy odeszli na wieczną wartę. Na małym, cichym cmentarzu św. Maurycego położonym w Parku Skowronim znicze zapłonęły na mogile st. chor. Ryszarda ZALEWSKIEGO, płk Aleksandra BERDYCHOWSKIEGO, ppłk lek. Janusza

KORZYBSKIEGO i pielęgniarki Urszuli SUCHOŁBIAK. Znicze pamięci zapłonęły też na mogile płk Jerzego DERENIA, który pochowany jest na cmentarzu przy ul. Klecińskiej. Honory oddano też st. szer. Andrzejowi DYTWIŃSKIEMU, który spoczywa w rodzinnej Żórawinie koło Wrocławia.

Ze względu na pandemię i brak perspektyw najbliższego spotkania organizacyjnego gen. zs Krzysztof MAJER, dowódca Okręgu Dolnośląskiego Związku Strzeleckiego „Strzelec” RP i prezes Zarządu Dolnośląskiego ZWiRWP pocztą przesłał kolegom: awanse strzeleckie na stopień **podpułkownika** Ryszard LEPAROWSKI – Zgorzelec, **porucznika** – Mieczysław LESZCZYŃSKI – Złotoryja, **podporucznika** Andrzej STELEŻUK – Zgorzelec, **starszego kaprala** – Łukasz SARZYŃSKI i **kaprala** Remigiusz BRZOZOWSKI – Uniejowice, **Złoty Krzyż Strzelecki** – Henryk PAWŁOWSKI – Złotoryja, Michał SABADACH – Uniejowice, Jerzy KORWIN MAŁACZYŃSKI – Strzelce Opolskie, Aleksander ZUBALSKI – Wałbrzych, **Brązowy Krzyż Strzelecki** – Jan WOŹNICZAK – Złotoryja, Jan PILARSKI – Strzelce Opolskie, **Złoty Medal Za Zasługi dla Strzelca** – Jan WOŹNICZAK – Złotoryja, **Złoty Krzyż Za Zasługi dla ZWiRWP** – Bolesław MAZUR i Jan WOŹNICZAK – Złotoryja.

Krzysztof MAJER